

Att tänka på inför APL

Kristian Hansson

Arbetsmiljöverket

Avdelningen för regler, marknadskontroll och internationella frågor

Några hållpunkter.....

- Unga på arbetsmarknaden.....
- Några särskilda risker att tänka på.....
- Ansvaret för arbetsmiljön under APL.....

Några risker och yrken

- Buller – *lärare idrott och hälsa, förskolan, hotell och restaurang....*
- Ohälsosam fysisk belastning – *vård och omsorg, bygg och anläggning*
- Hand och armvibrationer – *bygg och anläggning, fordon.....*
- Kemiska arbetsmiljörisker – *svetsare, fransförlängning, läkare, bageriarbete....*
- Hot och våld – *kollektivtrafiken, skolan, vård och omsorg.....*
- *Kränkande särbehandling – risker finns överallt i arbetslivet.....*

Medicinsk kontroll

- **Tjänstbarhetsbedömning**

Tjänstbarhetsbedömning är läkarens bedömning om den undersöktes hälsotillstånd tillåter att denne får sysselsättas med de arbetsuppgifter som den medicinska kontrollen avser.

- **Tjänstbarhetsintyg**

Läkare kan utförda ett tjänstbarhetsintyg efter bedömning.

Medicinska kontroller i skolan

- Ibland behövs en medicinsk kontroll i skolan. Det kan till exempel handla om att minderåriga elever ska göra praktik eller när en utbildning innehåller vissa praktiska moment som medför risker.
- Den medicinska kontrollen kan med fördel utföras av elevhälsan förutsatt att denna har kompetens för det. Alternativt kan kontrollen genomföras av den företagshälsovård som normalt anlitas av praktikplatsen eller annan företagshälsovård.
- Skolan ansvarar alltid för att undersöka om praktikarbetet eller vissa moment i skolarbetet kräver medicinsk kontroll.

Medicinska kontroller forts.....

- Den medicinska kontrollen behöver inte utföras förrän det riskfyllda arbetet ska påbörjas. Men det kan vara en hjälp för den minderåriga att bli erbjuden medicinsk kontroll redan inför en viss utbildning.
- För att få göra medicinsk kontroll för elever krävs att den minderåriga och ibland även vårdnadshavaren godkänner det.
- Om den minderåriga eller vårdnadshavaren inte godkänner det får den minderåriga inte utföra arbetsuppgifter som kräver medicinsk kontroll.

Arbetsmiljöansvaret under APL

Elevers Arbetsmiljö – ett delat ansvar

- Praktikplatsen har huvuddelen av ansvaret för att skydda den minderårige när eleven är på praktikplatsen.
 - ta fram rutiner som skyddar eleven utifrån undersökning och riskbedömning
 - vidta åtgärder för att skydda eleven
- Skolhuvudmannen har ansvar för att den praktikplats som väljs inte innebär risker för eleven.
 - säkerställa att det finns rutiner som ser till att åtgärder vidtas när de behövs
 - bedöma om eleven efter ålder och mognad är lämplig för praktikplatsen

Det här ska skolhuvudmannen göra:

- Diskutera elevens hälsa och säkerhet med en som anordnar praktikplatsen
- Ta del av den riskbedömning som praktikplatsen ska göra och utifrån den bedöma om den enskilde eleven är lämplig att placeras på den erbjudna praktikplatsen
- Anmäla en eventuell olycka eller tillbud till arbetsmiljöverket

Det här behöver Skolhuvudmannen *Inte* göra:

- Åka ut på praktikplatsen i varje enskilt fall och göra riskbedömningar
- Göra enskilda riskbedömningar av till exempel en maskin eller andra specifika branschrelaterade arbetsmiljörisker

Det här rutinerna ska skolhuvudmannen ha:

- Information till praktikplatsen om elevens kunskaps- och färdighetsnivå
- Att elevens arbetstider inte överstiger det tillåtna
- Att eleven får lämpliga arbetsuppgifter
- Att handledare utses
- Att eleven får introduktion
- Att sådan skyddsutrustning som behövs tillhandahålls utan kostnad för eleven
- Hur skolan och praktikplatsen ska kommunicera om tillbud, olycksfall, sjukdom eller annat oförutsett inträffar

Praktik och lärlingsutbildning

- Det finns särskilda regler som gäller för minderåriga som deltar i arbetsplatsförlagt lärande inom gymnasieskolans lärlingsutbildning eller liknande. Föreskrifternas arbetstidsregler gäller oavsett om eleven är anställd eller inte. Om eleven har undervisning i skolan samma vecka som arbetsplatsförlagt lärande minskar antalet tillåtna timmar för arbetsplatsförlagt lärande med den tid som eleven har undervisning i skolan.
- Ungdomar som deltar i lärlingsutbildning har möjlighet att arbeta 20 timmar i veckan utöver sin lärlingsutbildning.

Det här är praktikgivarens ansvar:

- Praktikgivaren ska genomföra en undersökning och riskbedömning av arbetsuppgifterna som tar hänsyn till minderårigas fysiska och psykiska mognad, ålder och förutsättningar i övrigt.
- Praktikgivaren ska innan arbetet påbörjas vidta de åtgärder som behövs för att undanröja risker

Juridiska ansvarsförhållanden

- Om den riskbedömning som skolhuvudmannen ska göra skulle visa att praktikgivaren inte följer en viss regel i AFS 2012:3 eller andra regler av Arbetsmiljöverkets föreskrifter och skolhuvudmannen inte lyckas förmå praktikgivaren att vidta rättelse kan skolhuvudmannen och praktikgivaren gemensamt hållas ansvariga för överträdelsen.

Kom ihåg!

Kommunikationen mellan praktikgivaren och skolan är viktig!